

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

(א) עין בסוף המסכת (נדק קכ): פירושים על דבור תו' זה, ט' מפקח ועד לא דקדק הוא גליון תו' וצמקום דלפי זה לא פירשטו י"ל לפירוש זה. מהר"ם, א' ס"א לא הו"א, ד' י"ל לא אמי שפיר. רש"ף.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אי אמרת וכו' בכדי שיראה לרבנן ולר' טרפון: (ב) בא"ד נראה גרסא דאשע"א לה וכו' דקא. י"ב פ"י ולא וברש"י איבע"א לה כו' בלא דל"ת:

שזה שש בחמש שמת מקח. שזה חמש בשש שמת מעות: **לאלתר הו"א מחילה**. אפי' יחזור לאלתר: **ואם תמלא לומר בכדי שיראה לתגר או לקרובו מאי איכא כו'**. ואם זאת לומר דודאי פשיטא לאלתר הו"א מחילה דאי בכדי שיראה מאי איכא צין שמת כו': **איכא דאילו שפוט**. קתני מתני' מי שהוטל עליו ידו על העליונה ראה חוזר כו': **ואילו פחות משפוט**. אם חזר בתוך כדי שיראה לתגר או לקרובו קנה ומחזיר לו אונאה: **חזרו לדברי חכמים**. גבי תגרי לוד במתני': **סברו**. רבנן דבי מדרשא דבעו למיפשט מינה בעיין: **פחות משליש לרבי טרפון**. לאו אונאה היא אלא כפחות משמות לרבנן: **אי אמרת בשלמא**. מחילה לרבנן בכדי שיראה הוא כי אמר להו ר' טרפון במחילה דדייה כל היום דהיינו מפרוטה ועד שליש: **משום הכי חזרו**. מעיקרא שמחו דשמות ויתר על שמת עד שלש לרבנן הו"א חזרה בתוך כדי שיראה ואם ראה לחזור מן המקח חזר וחשיב ליה איהו מחילה וקנה ומחזיר אונאה וכי אמר להו כל היום מפסיד להו טובא דפחות משמות או שמת דלרבנן בכדי כל היום וזריכינ להחזיר אונאה. ואי משום דלרבנן הו"א שמת ויתר על שמת חזרה ולדידיה קנה ומחזיר אונאה נוח להם שמהא חזרה בתוך כדי שיראה ואם לא בא בכדי שיראה הו"א מחילה מקנה ומחזיר אונאה והיה לו שהות כל היום:

אי אמרת בשלמא פחות משמות לרבנן בכדי שיראה כו'. מעיקרא שמחו כו' טרפון משום דשמות לרבנן ידו על העליונה ויתר משמות נמי יכול לחזור כו' בכדי שיראה (א) ולר' טרפון כל פחות משליש קנה בע"כ ותגרי לוד לא היו חפצים שימכרו המקח וכ"ש אי בטול מקח לרבנן לעולם חזר דניחא להו טפי כו' טרפון לאלתר כדי שיראה הו"א לדידיה מחילה וכי אמר להו כל היום חזרו דניחא להו דרבנן דאמרי בפחות משמות ושמות ויתר על שמת הו"א מחילה לאלתר כדי שיראה ולר' טרפון עד לאלתר כל היום ואי משום דלרבנן הו"א שמת ויתר על שמת חזרה בכדי שיראה ולרבי טרפון קנה בע"כ נוח להם שמהא חזרה בכדי שיראה ואם לא בא תוך כדי שיראה תהא מחילה ממנה שקנה בע"כ ויחזיר לו אונאה כל היום ומיהו אי בטול מקח לרבנן לעולם חזר לא חזרו אלא משום פחות משמות ושמות אע"ג דיתר משמות ניחא להו כו' טרפון דקנה בע"כ ולאלתר כל היום הו"א מחילה לרבנן לעולם חזר מ"מ ברזוחא דפחות משמות ושמות ניחא להו טפי דבטול מקח לא שכיחא כולי האי ואפי' שכיחא יותר מריוחא בשמות ופחות משמות שהוא מחילה לאחר כדי שיראה ולר' טרפון עד לאחר כל היום ממנה שמפסדין ביתר משמות דריוח מועט הוא צין קנה ומחזיר אונאה לחזרה והא דלאלתר כל היום הו"א טרפון מחילה ולרבנן לעולם חזר ליכא נפקותא נמי כל כך דרוב פעמים מי שחזר חזר כו' ציוס ומי שאינו חזר בכל היום אינו חזר לעולם אלא אי אמרת לאלתר הו"א מחילה אמאי חזרו הא דר' טרפון ניחא להו טפי דהא כל היום דר"ט בשליש הוא דקאמר ואע"ג דאי בטול מקח לרבנן בכדי שיראה ניחא להו בשליש ויתר משליש דרבנן לאלתר הו"א מחילה שכיח כלל ויזירו מאונאת שליש ויהיה הכל מחילה לאלתר מי סברת כו' לא משמות ועד שליש פירוש ושמות בכלל כשמות עצמה לרבנן דמי ואין חולק על חכמים אלא דבטול מקח דידהו משוי ליה אונאה אי הכי דרבי טרפון אבטול מקח לחודיה פליג במאי שמחו מעיקרא תפשוט מדשמחו דלרבנן לעולם חזר ולהכי שמחו דלר' טרפון הו"א מחילה לאחר כדי שיראה ובשמות ושמות הם שוים וכי אמר להו כל היום חזרו דשמות הו"א מחילה בכדי שיראה לרבנן ולר' טרפון לאחר כל היום גם ביתר משמות נמי ניחא להו דרבנן דשניהם כהם שזה לחזור ולר' טרפון ידו על העליונה כדין שמת ואע"ג דלרבנן לעולם חזר ולר' טרפון דכל היום ולעולם דאי ס"ד בכדי שיראה צמאי שמחו הלא לכ"ע פחות משמות מחילה לאלתר ושמות ויתר משמות לכ"ע מחילה לאחר שיראה ודאדרבה דרבנן ניחא להו טפי דאמרי ביתר על שמת שניהם חוזרים מר' טרפון דלמר ידו על העליונה ומני שמחו בשמות עצמה פירוש לא נאמר דשמות עצמה הו"א אונאה לר' טרפון כמו לרבנן כדאמר עד השתא אלא משמות ואיך לרבי טרפון כשמות לרבנן אבל שמת עצמה לר' טרפון הו"א כפחות משמות והו"א מחילה לאלתר ולכן שמחו דלרבנן בכדי שיראה וגם ידו על העליונה וזה הריוח ניחא להו טפי מריוח דיתר על שמת דשניהם חוזרים לרבנן ולר' טרפון ידו על העליונה וכי אמר כל היום חזרו דריוח של יתר משמות דהו"א מחילה בכדי שיראה ולר' טרפון אחר כל היום ניחא להו טפי מריוח דשמות עצמה דהו"א מחילה לאלתר לר' טרפון לפי שהוא דבר מנומנס ולפי שיטה זו נראה דגרס (ב) דאיבעיא להו (א) דקאי אמסקנא דאוקיימנא משמות עד שליש לר' טרפון כשמות לרבנן ושמות עצמה כפחות משמות וקא מציעא ליה בטול מקח לעולם חזר או בכדי שיראה מ"ש חזרו אי אמרת בשלמא בטול מקח בכדי שיראה להכי חזרו דמעיקרא שמחו משום שמת עצמה דהו"א לר' טרפון מחילה לאלתר וכי אמר כל היום חזרו משום יותר משמות דהו"א מחילה לרבנן לאחר כדי שיראה כדמפרש בשמחו משום שמת עצמה אלא אי אמרת בטול מקח לעולם חזר אמאי חזרו הלא שמת לר' טרפון מחילה לאלתר וגם יותר משמות מחילה לאלתר לר' טרפון כמו לרבנן ואפי' פריך אמאי חזרו כדפרש"י ודוחק דלעיל כי אמר דבטול מקח לרבנן לעולם חזר הו"א ניחא ליה חזרו לכן נראה כדפרש"י ומשני בטול מקח לא שכיח פירוש שמת עצמה דלמר לר' טרפון דהו"א כפחות משמות שניא דחיקא היא אלא שמת ויתר משמות כשמות לרבנן ולכן מעיקרא שמחו משום יתר משמות דלר' טרפון הו"א מחילה לאלתר לאחר כדי שיראה ולרבנן לעולם חזר וכי אמר כל היום חזרו משום שמת עצמה דלר' טרפון ולרבנן בכדי שיראה ויתר משמות נמי לרבנן שניהם חוזרים ולר' טרפון ידו על העליונה ואע"ג דלרבנן לעולם חזר ולר' טרפון כל היום ותו לא בטול מקח לא שכיח אפי' שכיח אין נפקותא צין חזרה דכל היום ולעולם כן נראה הסוגיא לפי שיטת רש"י וקשה דמעיקרא כי אמר מי סברת כו' הו"א שמת לר' טרפון כמו לרבנן וכי אמר שמחו בשמות עצמה חזר מסברתו וסובר דשמות לר' טרפון כפחות משמות וכן סוברת בעיא שניה ובמסקנא כי משני בטול מקח לא שכיח חזר לסקברתו הראשונה דשמות לר' טרפון כמו לרבנן והיה לו לגמרא לפרש מי סברת שמת לר' טרפון כמו לרבנן לא שמת כפחות משמות לכן נראה דמעיקרא נמי כי אמר מי סברת כו' הו"א פירוש משמות עד שליש ולא שמת עצמה כשמות לרבנן אבל שמת הו"א מחילה לאלתר ולא חש הגמ' לפרש דכיון דמה שהוא בטול מקח לרבנן עד שליש הו"א אונאה לר' טרפון סברת הוא דאין לו אונאה אלא דוקא צמקום בטול מקח לרבנן ולא בשמות א"ה צמאי שמחו תפשוט דבטול מקח לעולם חזר ולהכי שמחו מעיקרא דשמות הו"א מחילה לאלתר לר' טרפון ויתר משמות מחילה לאחר כדי שיראה ולרבנן שמת ויתר משמות לעולם חזר וכי אמר כל היום חזרו דשמות עצמה דהו"א מחילה לאלתר לר' טרפון ולרבנן בכדי שיראה ויתר משמות נמי לרבנן שניהם חוזרים ולר' טרפון ידו על העליונה דאי בטול מקח בכדי שיראה צמאי שמחו הלא ביתר משמות נמי דלמר שניהם חוזרים מר' טרפון דלמר ידו על העליונה דשמות עצמה שהוא דבר מנומנס אין ריוח כל כך צמא שהוא מחילה לאלתר לר' טרפון ומשני שמחו בשמות עצמה דהו"א מחילה לאלתר לר' טרפון כמו לרבנן ואע"ג דדבר מנומנס הוא מריוח דיתר על שמת דשניהם חוזרים לרבנן איבעיא להו בטול מקח לרבנן לעולם חזר מ"ש חזרו לדברי חכמים ושהתא סבר דפחות משליש לר' טרפון כפחות משמות לרבנן וסבר נמי דפחות משמות לרבנן ופחות משליש לר' טרפון בכדי שיראה ולא הו"א מחילה לאלתר דהכי משמע ליה פשטא דמתני' טפי ועוד אי משמות ועד שליש לר' טרפון (א) הו"א אונאה (ב) אמי שפיר שמחו וחזרו צין אי בטול מקח לרבנן לעולם חזר צין בכדי שיראה כדאמר לעיל ומשום קושא זו דחק לפרש צוקונט' דמעיקרא דקאמר משמות ועד שליש לר' טרפון כו' ושמות בכלל דלפי זה לא פירשנו המשנה אלא את"ל בטול מקח בכדי שיראה אבל אם לעולם חזר לפי זה לא דקדק אמאי חזרו ולהכי פשיט שפיר ממתניתין אי אמרת בשלמא בטול מקח בכדי שיראה להכי חזרו ומעיקרא שמחו דשמות ויתר משמות עד שליש קנה המקח לר' טרפון ולרבנן יכול לחזור כו' וכי אמר כל היום חזרו דלר' טרפון עד שליש לא הו"א מחילה עד לאחר כל היום ולרבנן עד לאחר כדי שיראה אלא אי בטול

כד א מיי' פ"ב מהל' מביה ה"ג ג סמג עשין פז ע"ש ח"מ ס"י רמ סעי' ג וע"י:

רבינו חננאל

איבעיא להו פחות משמות לרבנן לאלתר הו"א מחילה או בכדי שיראה לתגר או לקרובו. ת"ש הורה ר' טרפון בלוד האונאה ח' כסף מכ"ד לסלע שליש למקח ושמחו תגרי לוד אמר להם כל היום וחזרו לדברי חכמים (א) ש"מ דפחות משמות לרבנן כדי שיראה לתגר או לקרובו וכן פחות משליש לר' טרפון כל היום וכן ששמעו כל היום חזרו לדברי חכמים קס"ד דפחות משליש לר' טרפון כפחות משמות לרבנן ואין ביניהן חלוקה אלא שהן בכדי שיראה לתגר והוא אמר כל היום ולפיכך חזרו לדברי חכמים דאמרי כדי שיראה לתגר אלא אי אמרת לרבנן פחות משמות הו"א מחילה וכן הו"א מחילה לאלתר וכן לר' טרפון פחות משליש לאלתר הו"א מחילה (אמר) [אמאי] חזרו לרבנן בדר' טרפון טפי

(א) נראה דהלשון מסויס בגמ' ופ"ל קס"ד דפחות משליש וכו' והוא אמר כל היום וש"מ דפחות משמות וכו' חזרו לדברי חכמים אלא אי אמרת לרבנן וכו'.

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

בטול מקח לעולם חוזר אמאי חזרו הלל לרבי טרפון לאחר כל היום היו מחילה עד שלש ולרבנן לעולם חוזר ומשני בטול מקח לא שכיח ויותר יש ריוח בפתוח משמות ושמות דהויא מחילה לרבנן לאחר כדי שיראה ולר' טרפון כל היום מריוח דימר על שמות דלא שכיח ואין נפקותא בין חזרה דכל היום ולעולם וקשה קצת לפירוט זה ישנא דקאמר גמרא דקמשוי ליה אונאה כל היום ותו לא דלר' לפרש אונאה מה שקנה ומחזיר אונאה ולעיל דקאמר כיון דאמר להו דהויא אונאה שמחו קרי אונאה הא דידו על העליונה ולפי' רש"י אחי שפיר דהן אונאה נמי היו ידו על העליונה: **ואילן יתר על שתי שניהם חוזר.** וא"ת דצפרק הספינה (ב"ב דף פג: ושם פד. ד"ה א' לא) אמר רב מסדא מנר לו סוה ה' צו' והוקר ועמד על ח' לוקח יכול לחזור צו ולא מוכר דאמר ליה לוקח אי לאו דלוגימני לא מניית הדך צו' וה"י אמאי מאנה יכול לחזור נימא ליה נמי המתאנה אי לאו דלוגימני צו' וי"ל דהכא כיון שהוא יותר משמות ה"ל רחוק מן המקח יותר מדאי וכאילו לא מנר כלל דה"ל כיון ונמלא חומץ חומץ ונמלא יין דשניהם חוזרין (שם דף פג:)* וה"ר יתכן צו' מרדכי תיך דהתם כשאין הלוקח תוצע אונאתו לכך אין המוכר יכול לחזור צו אצל הכא מייירי כשמתאנה תוצע אונאתו ולכך המתאנה יכול לבטל המקח:

רבינו הגנאל

ניחא להו. ואסקנא שמחו בשמות עצמה דלרבנן אונאה היא ולר' טרפון מחילה דכל פחות (א) משליש לר' טרפון היא מחילה. ליה איבעיא להו ביטול מקח לרבנן מהו וכו'. אמר רבא הלכתא פחות משמות נקבה מקח ביטול מקח לרבנן מהו ומחזיר אונאה וזה היה ככדי שיראה לתגר או לקרובו הבקן בו. תניא כותיה דרבא פחות משמות נקבה המקח יותר על שותות ביטול המקח שותות קנה ומחזיר אונאה דברי ר' נתן ר' יהודה הנשיא אומר די המוכר על העליונה רצה אומר לו תן לי מה שאתניתי. ואוקמה רבא למתני דקתני מי שהוטל עליו ידו על העליונה רצה אומר לו תן לי מעותי או תן לי מה שאניתינו כר' יהודה הנשיא. ודיק' ומק' רבא אשי בתניה. ודיק' מי שהוטל עליו שמוא ש"מ כל מי שהוטל עליו לא שנה לוקח ולא שנה מוכר דינן שוה וכולה ר' יהודה הנשיא הוא ומפרש במתני לוקח ושיירה למוכר. ומאי דשיירי במתני מפרש לה בברייתא: והא דאוקימנא זה היה בכדי שיראה לתגר או לקרובו בני מילי לוקח חוזר דקיימא לן כרב נתן דנתן עד מתי מותר לחזור וכו' אמר רב נתן לא שנו אלא לוקח אבל מוכר לעולם חוזר מאי טעמא דלוקח מקחו בידו אויל וניחוי ליה לתגרין

ולרבי טרפון נמי לאלתר הויא מחילה אמאי חוזר בדר' טרפון ניהא להו טפי דמאי דרבנן קא משוו להו אונאה לר' טרפון הויא מחילה מי סברת פחות משליש לרבי טרפון כפחות משותות לרבנן דמי לא משותות ועד שליש לרבי טרפון כשותות עצמה לרבנן דמי אי הכי במאי שמחו מעיקרא תפשוט דבטול מקח לרבנן לעולם חוזר דכיון דאמר להו רבי טרפון הויא אונאה שמחו כי אמר להו כל היום חוזר דאי סלקא דעתך דבטול מקח לרבנן בכדי שיראה לתגר או לקרובו במאי שמחו שמחו בשמות עצמה דלרבי טרפון מחילה ולרבנן אונאה איבעיא להו בטול מקח לרבנן לעולם חוזר או דלמא בכדי שיראה לתגר או לקרובו ואם תמצא לומר בכדי שיראה לתגר או לקרובו מה איכא בין שותות ליתר על שותות איכא דאילו שותות מי שנתאנה חוזר ואילו יתר על שותות שניהם חוזרין מאי ת"ש חוזר לדברי חכמים אי אמרת בשלמא בטול מקח לרבנן בכדי שיראה לתגר או לקרובו ולר' טרפון כל היום משום הכי חוזר אלא אי אמרת בטול מקח לרבנן לעולם חוזר אמאי חוזר בדרבי טרפון ניהא להו טפי דקא משוי להו אונאה כל היום ותו לא בטול מקח לא שכיח אמר רבא הלכתא פחות משותות נקבה יותר על שותות בטול מקח אונאה דרבא אונאה פחות משותות נקבה מקח יתר על שותות בטול מקח שותות קנה ומחזיר אונאה דברי ר' רבי נתן רבי יהודה הנשיא אומר יד מוכר על העליונה רוצה אומר לו תן לי מה שאתניתי וזה היה בכדי שיראה לתגר או לקרובו: עד מתי מותר להחזיר בו? אמר רב נתן ר' רבי טרפון יד מוכר לעולם חוזר נימא מסייע ליה חוזר לדברי חכמים אי אמרת בשלמא מוכר לעולם חוזר משום

ולרבי טרפון נמי לאלתר הוי מחילה. פחות משליש: אמאי חוזר. הא כל היום דר' טרפון שליש הוא דקאמר להו ויחזרו מאונאת שליש ויהא הכל מחילה לאלתר: משום ועד שליש לרבי טרפון. הויא אונאה כשמות עצמה לרבנן ואינו חולק על חכמים אלא דבטול מקח דידהו משוי להו אונאה וידו על העליונה ואליבא דרבנן שניהם חוזרין: אי הכי. דר' טרפון אצטול מקח לחודיה פליג: במאי שמו. מעיקרא: ספשוט. דמדשמחו: בטול מקח לרבנן. דמיציעא לן לקמן אי לעולם חוזר או צכדי שיראה תפשוט דמדשמחו דלרבנן לעולם חוזר וכי אמר להו ר' טרפון אונאה והס היו סבורין דצכדי שיראה ס"ל צאונאה שמחו: כי אמר להו כל היום חוזר. מלא דבין לעולם חוזר וצין שהו כל היום הנאה פורתא היא לדידהו דשהו הרבה יש לימך כל היום ועוד אונאה יתר על שותות לא שכיחא וקמפסקי להו בשמות עצמה לרבנן צכדי שיראה ולדידהו כל היום: דאי ס"ד בטול מקח לרבנן. כאונאה צכדי שיראה ואין בין אונאה לבטול מקח אלא דצאונאה ידו על העליונה וצטול מקח שניהם חוזרין כי משוי רבי טרפון לבטול מקח אונאה אין זו טובה להם: שמו בשמות עצמה נ'. דהא דאמרן משמות ועד שליש לר' טרפון לרבנן משמות ומעלה אמרו ולא שמות עצמה: אם סמלא לומר כו'. כלומר אם זאת לומר שפישא דלעולם חוזר דאי צכדי שיראה מאי איכא כו': איכא דאילו שמו נ'. כי נמי אמרינן תרוייהו צכדי שיראה עדיין יש חילוק זה צנייהס: משום הכי חוזר. מעיקרא חוזר וכו' ואמר רבא הלכתא יתר משותות בטול מקח סתם קאמר וליית לן לשוניו בין מקרקעי בין מטלטלי וכל מילתא דאית ליה ביטול מקח ללוקח בכדי שיראה לתגר או לקרובו והמוכר לעולם חוזר בין במקרקעי בין במטלטלי ומלתא פסיקתא קאמר וכו' ואסקנא הלכך לוקח יכול לחזור בקרקע לבטל את המקח במונ' דאית ביה ביטול

(א) [לקמן מנ:]. (ב) ג"כ (ג) [לקמן נא]. (ד) [לעיל מנ: לקמן נא]. (ה) [עין רש"י ב].

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ואילו וכו' וה"ר יצחק בר' מרדכי. עין לקמן דף טו ע"א מוס' ד"ה יאל לחולק:

מוסף רש"י

פחות משותות נקבה מקח. לגמרי ולא מחזר לו הממלא כלום. דמחילה היא (רשב"ם ב"ב צה.). לא שנו. דצכדי שיראה ותו לא, אלא לוקח (רע"ב סס.).

רבינו הגנאל (המשך)

ומדעינן ליה אי אית ביה אונאה אי לא ואי אודיעום ושתק הרי מחיל ואי לא אול ואחוי איהו דאפסיד אנפשיה מכדי מקחו בידו הוא אמאי קאמר ויתיה לפיכך אין לו לחזור. אבל מוכר דליתיה למקח בידה לא ידע ליה דטעה אלא לכי מיתרמי ליה ובינא כובנתיה ותו ליה אי טעה אי לא לפיכך לעולם חוזר וכן הלכה דהא רב נתן ר' חמא שמכר מקח ונתאנה בו והוטל עליו ואמר רב נתן כל היכא דנתאנה מוכר דינו לחזור לעולם (א) נאון ז"ל סתם איבעיא להו ביטול מקח לרבנן לעולם חוזר או בכדי שיראה לתגר וכו' ואמר רבא הלכתא יתר משותות בטול מקח סתם קאמר וליית לן לשוניו בין מקרקעי בין מטלטלי וכל מילתא דאית ליה ביטול מקח ללוקח בכדי שיראה לתגר או לקרובו והמוכר לעולם חוזר בין במקרקעי בין במטלטלי ומלתא פסיקתא קאמר וכו' ואסקנא הלכך לוקח יכול לחזור בקרקע לבטל את המקח במונ' דאית ביה ביטול

(א) דברי רבינו צ"ע למחזה דהא אצרכה מסקני דמשמות עד שלש לר' ט' שמות עצמה לרבנן דמי. (ב) לקמן דף נא ע"א. (ג) אולי צ"ל כגון נאון ז"ל הא דאמר רבא הלכתא וכו' דלית לן לשוניו וכו'.

לר"ת וכי חולק רבא על סתם מתניתין (לקמן נא). דקתני מי שהוטל עליו ידו על העליונה ועוד דהלכה כרבי מתניו ועוד דרבא גופיה מוקי מתני' כר' יהודה הנשיא ולא כר' נתן א"כ משמע דסבר ליה כוותיה ועוד מה שייך למימר תניא כוותיה דצבר שיש מחלוקת תנאים תחוב צאונתה צרייתא ומפ' ר"ת דרבא דאמר שותות קנה היינו אס' רבא כר' יהודה ולא חש לפרש צהדיא רבא משום דקאי אמתני' ותניא כוותיה מיייתי משום דקתני צברייתא זה היה צכדי שיראה כדרבא אצל מרבי יהודה הנשיא לא מיייתי דאמר רבא אמר לו כו' דאדכרה ה"ל לאחויי מתניתין (לקמן דף נא). פריך שפיר אי ר' נתן מתניתין קתני רבא צרייתא לא קתני רבא משום דר' נתן לא קאי אמתניתין וה"ל לפרושי אצל רבא דקאי אמתני' לא חש לפרש ואע"ג דרבא נקיט לישנא דמילתא דרבי נתן אין פ"י קנה דהכא כקנה דרבי נתן:

אי אמרת בשלמא מוכר לעולם חוזר משום הכי חוזר.

אע"פ שגם תגרי לוד היו לוקחים ולא היה להם לחזור מ"מ חוזר משום דתגרי לוד היו מוכרים תמיד צמעטו מעט והיו לוקחים צבת אחת: והתנן זה היה. אונאה וצטול מקח: לא שנו. צכדי שיראה: אלא לוקח. שמקחו צידו ויכול להרואת: מוכר. שאין צידו מה להרואת ולימך אינו מכיר צאונאתו עד שיראה טלית אחת כדמותה נמכרת צדמים יקרים הלכך לעולם חוזר אס' לא נתיקרו טליתות צניתיס: משום

היא דהוא דלרבנן לעולם ולר' טרפון היו סבורין צכדי שיראה דבין אונאה דרבנן כי הדך אמר להו כל היום אכתי שמחה איכא דלרבנן לעולם ולר' טרפון כל היום ותו לא. ואי משום שמות עצמה דלרבנן צכדי שיראה ולדידהו כל היום הרבה הוא שצח שמשציה רבי טרפון צימר על השמות מפגס שפוגס בשמות עצמה שהרי יכולין ליחזר בשמות עצמה יפחתו לו מעט ותהא מחילה נמלאו משמכרין בשל רבי טרפון כל אונאה שיתר על שמות: בטול מקח לא שכיח ואין שצח זה חסוד להס צמידי דלא שכיח וכי מיקרי והוי נמי הרי נתן לו שהו כל היום לחזור ורוב הנמלכים נמלכים צו ציוס הלכך פגס דשמות עצמה עדיף להו: הלכתא פחות משמות נקבה מקח. לאלתר: יתר על שמוס צטול מקח. ושניהם חוזרין: שמוס קנה. ואין אחד מהן יכול לחזור: ומחזיר אונאה. ולית ליה לרבא ידו על העליונה דמתני' דס"ל כר' נתן דצרייתא דקיימא לן ר' נתן דיניק הוא נחית לעומקא דדינא צפרק הצית והעליה (לקמן דף קא: וצניק ג.). זה היה. אונאה וצטול מקח: יד מוכר על העליונה. אס' נתאנה מוכר והוא הדין אס' נתאנה לוקח יד לוקח על העליונה והכי מוקמינן לה לקמן (דף נא). מאי דשייר צמתניתין תני צברייתא: הוא נחית לעומקא צידו ויכול להרואת: מוכר. שאין צידו מה להרואת ולימך אינו מכיר צאונאתו עד שיראה טלית אחת כדמותה נמכרת צדמים יקרים הלכך לעולם חוזר אס' לא נתיקרו טליתות צניתיס: משום